

Hafızanın Gölgesi

Mimarî Tasarım
Salon Alper Derinboğaz

Tasarım Ekibi
Alper Derinboğaz,
Enise Burcu Derinboğaz,
Asena Sonbay,
Eylül İçgören,
Hümeysra Çam,
Nida Dilara Karışık,
Oğuz Kağan Erge,

Pınar Kömürcü,
Yağmur Şafak

Proje Yeri
Şişli, İstanbul

Danışman
Eray Çaylı

Tamamlanma Tarihi
2021

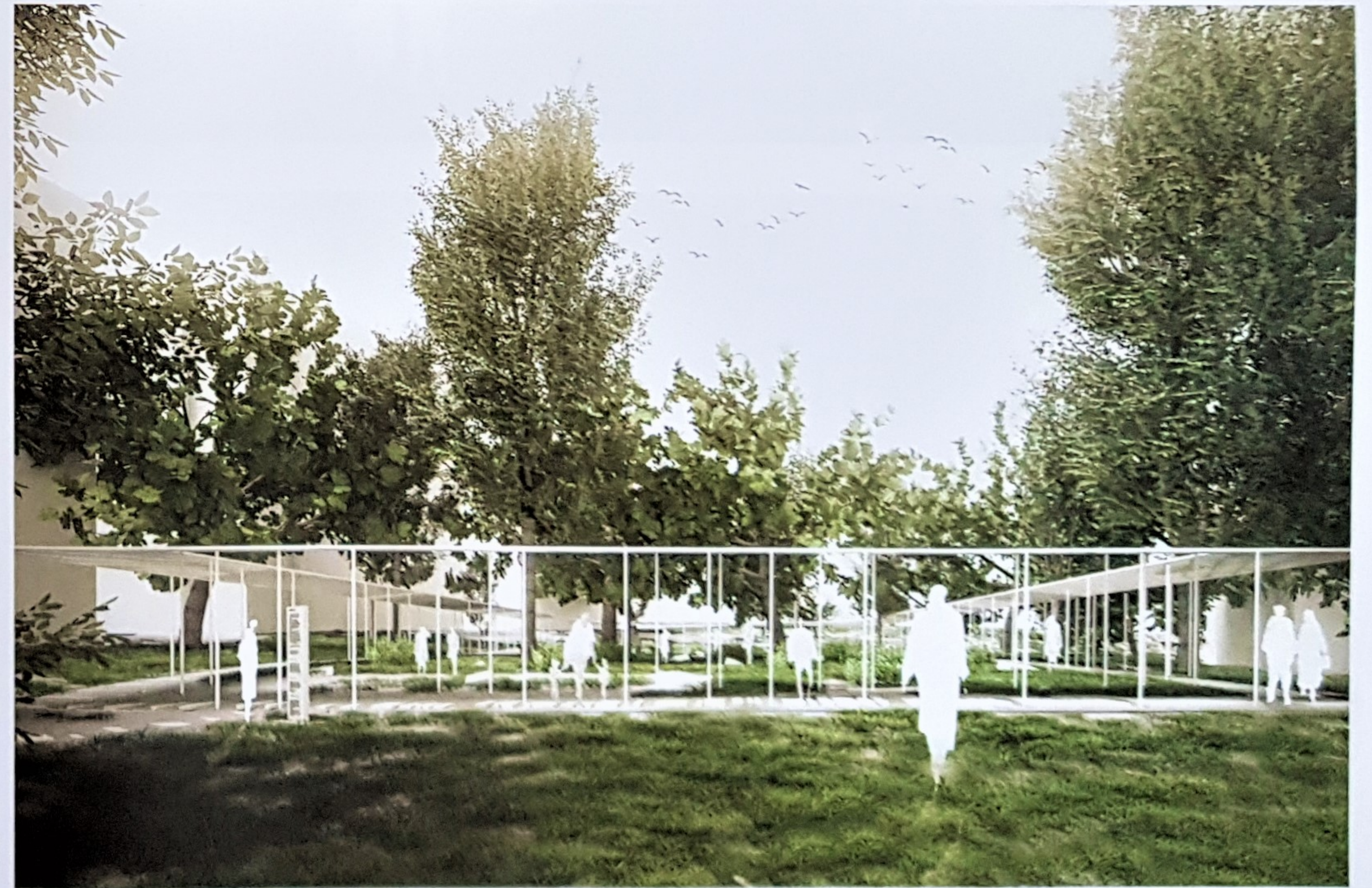
Pandemi sürüyor ve etkileri hala belirgin, tasarım ekibi önemli bir şeyin farkına varmış: İnsan bir tür olarak yaşantısının her an bitebileceği bir dünyada yaşıyor. İnsanlık olarak kırılganız. Gücümüz ise bir topluluğun parçası olmaktan geliyor.

Salgınlar ve Sağlık Emekçilerini Anma Mekanı Tasarım Yarışması'nda 2.'lik ödülünün sahibi olan Hafızanın Gölgesi projesi, salgından hareketle kentin ve yerin hafızasını hatırlamanın ve hatırlatmanın tasarım aracılığıyla mümkün olup olmadığına cevaplar bulmaya çalışıyor. Bu bakış açısıyla, İstanbul'u ekoloji ve hidroloji altyapısına paralel olarak salgın ve sağlık tarihi perspektifinden okumaya girişiyor. İstanbul'un binlerce yıllık salgın tarihi ve koronavirüs pandemisinin sağlık emekçileri için bir anma mekanı öneriyor. Bu amaçla konumlandığı kent parçasında; bağlamsal ve mekansal bir anlatı kuruyor.

Şişli, Cumhuriyet Parkı'nda yer alan proje alanının kentteki konumu, tarihsel pozisyonu ve taşıdığı izlerin göz ardı edilmesi bu anlamda olanaksız. Hafızanın Gölgesi projesi, kentin okunmasından kaynaklanan kavramsal ve mekansal bileşenleri bir "Anı Bahçesi" tasarımında bir araya getirmeyi amaçlıyor.

Salgın sürecinde ancak birlik beraberlik halinde güçlü olduğumuzu hatırlamak; projeyi toplanma alanlarının ilk formlarını düşünmeye, bu mekanların temel bileşenleri ve oranlarını incelemeye yönlendirmiş. Antik Yunan kentinde halkın çeşitli amaçlar doğrultusunda bir araya geldiği meydan, toplanma yeri anlamına da gelen "agora", bu doğrultuda ön plana çıkmış. Anlatı Saçağı devam eden izi boyunca salgınlar tarihini hatırlatıyor. Saçak boyunca yer alan taşlarda salgın tarihinden bilgiler ve sağlık emekçilerinden alıntılar iç içe geçmiş şekilde yer alıyor. Saçağın çevrelediği "ortak alan" ise Anı Bahçesi'ni, sağlık emekçilerine adanan anma peyzajını oluşturuyor.

Bölgenin mezarlık hafızası günümüzde her ne kadar görünür olmasa da proje alanı için birincil veri olma niteliğini koruyor. 1560'lı yıllarda İstanbul'da yaşanan Büyük Veba Salgını sonrasında Kanuni Sultan Süleyman'ın, kendisini ölümünden kurtaran aşçıya lütuf olarak Ermenilere tahsis etmesiyle mezarlık olarak kullanılmaya başlanan bölge proje alanını içeriyor. Tıpkı buradaki mezar taşlarının Gezi Parkı'nın merdivenlerinde kullanılması gibi İstanbul'un batık mezarları toplumumuzun ve alanın

sağlık hafızasının birer parçasıdır. Anı Bahçesi'nde önerilen batık taşlar bu hafızayı görünür kılmayı amaçlıyor.

İstanbul'un topoğrafyası ve kentin suyla ilişkisi tarih boyunca yerleşim kararlarının belirleyicisi olmuş. Topoğrafya sırtlarından taşınan su yolları ve dağıtımı sağlayan su yapılan kentteki izleri takip edilerek fark edilebilir. Topoğrafya suyu, su da yerleşim kararlarını belirler. Proje alanı,

kentin hidroloji altyapısı, Beyoğlu su hattı üzerine denk geliyor. Bölgedeki ekoloji ve hidrolojinin kuvvetli bağı, bir ekolojik bağlaç olarak proje alanını bir anma mekanına dönüştürme sürecinde, suyu birleştirici bir iz olarak kullanma kararını güçlendiriyor. Önerilen hidro-patika, Gezi Parkı'ndan ve Harbiye'den Maçka'ya uzanan topoğrafyanın hidrolojik mantığını proje alanına kavramsallaştırarak taşıyor. Parkın

içinden geçirilen bu su yolu bölgenin su tarafından bağlayıcılığına dikkat çekiyor, mevcut ağaç dokusunun bıraktığı boşluklara yerleşen Yağmur Bahçeleri ile buluşuyor.

Sağlık emekçilerini anma mekanı yaşayan bir peyzajdır; suyla beslenir, besler, baharla açar, güzle solar, yağmurla dolar, güneşle kurur, büyür ve çürür. Bu mekan, tıpkı yaşam gibi yalnızca kendisi olur.

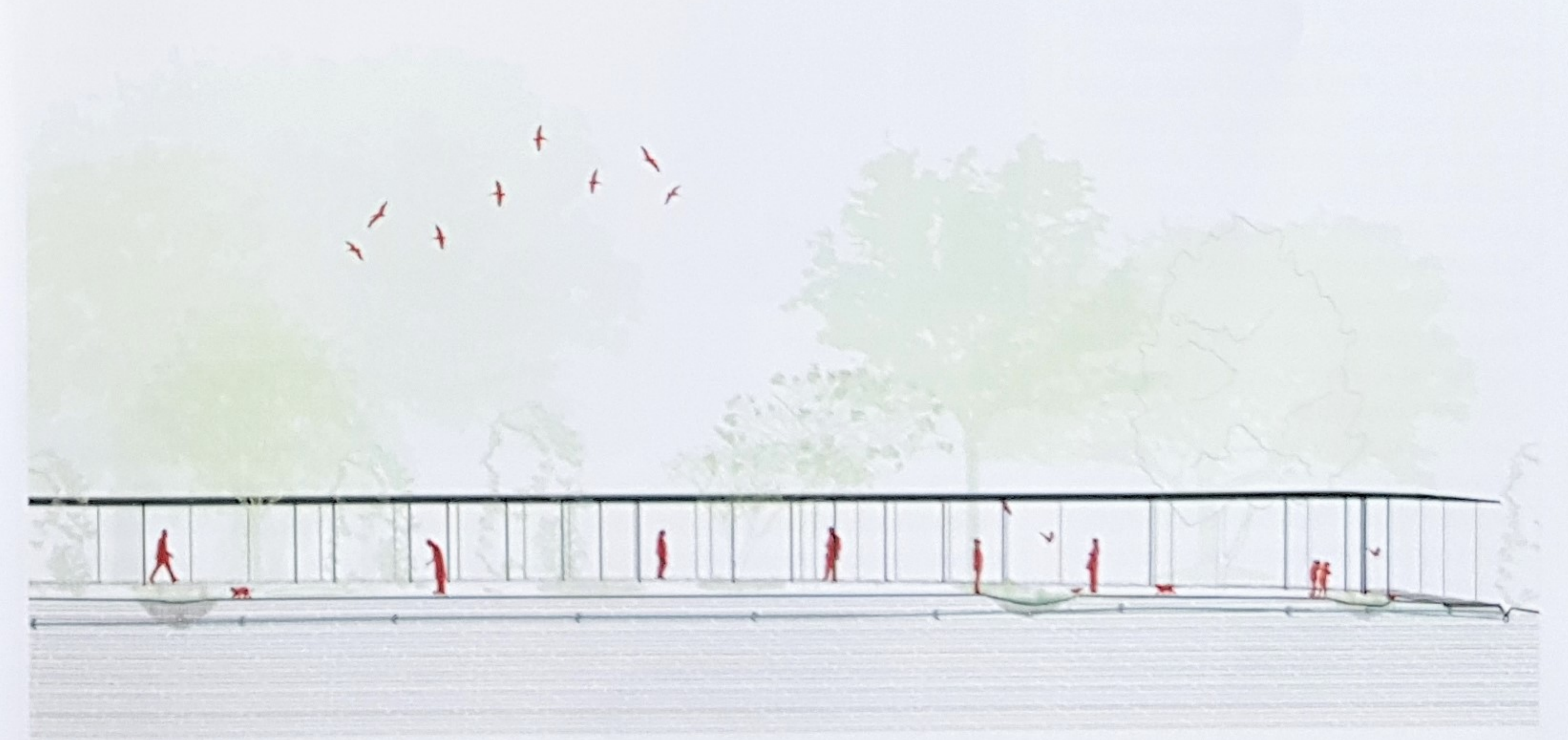
Vaziyet Planı

Diyagram

Maket

Kesit